

OIKAISUVAATIMUS TENON KALATALOUSALUEEN PÄÄTÖKSESSÄ 13.10.2021 HYVÄKSYTTYYN KÄYTTÖ- JA HOITOSUUNNITELMAAN

Allekirjoittaneet kalastusoikeudellisten kiinteistöjen omistajat asianosaisena vaativat seuraavia oikaisuja Tenon kalatalousalueen ylimääräisessä yleiskokouksessa 13.10.2021 hyväksytyyn käyttö- ja hoitosuunnitelmaan:

1. Oleelliset liitteet, kuten kalastussäännöt tunturivesille ja viehekalastuskielto puuttuvat hyväksytystä
  - Kokouksen kohta 6: tunturivesien kalastussääntöä ei ole pöytäkirjan liitteenä.
  - Kokouksen kohta 7: Viehekalastuskieltoa ei ole pöytäkirjan liitteenä.

2. Kokouksen kohta 8: Käyttö- ja hoitosuunnitelma.
  - Kohta (1. Johdanto) Ulkopaikkakunnilla asuvien kiinteistönomistajien nimittäminen ”mökkiläisiksi” tai ”mökkiasukkaiksi” on alatyylisiä sekä halventavaa. ”Mökkiin” liittyvää ilmaisua ei virallisessa asiakirjassa voi hyväksyä. Tenonjokilaaksoissa sijaitsevilla osakaskunnissa on vain yhdenlaisia kalastusoikeudellisia kiinteistöjä. Suomen lainsäädäntö ei tunne muuta. Kun Tenojoen kalastussopimuksessa Norjan kanssa on poikkeuksellisesti painotettu paikkakuntalaisuutta, ei se tarkoita, että vastaavaa erottelua voitaisiin osakaskunnissa tai Tenon kalatalousalueen toiminnassa ja tässä tapauksessa käyttö- ja hoitosuunnitelmassa tehdä. Ilmaisu täytyy muuttaa tässä kohtaa ja kaikissa muissakin khs:n kohdissa.

  - Kohta (1. Johdanto, sivu 2.) Perinnetietoon... asiakohtaan tulee muuttaa ilmaisu muotoon ”, ja saamelaisille on tärkeää säilyttää heidän kalastusperinteensä myös tuleville sukupolville.” Tämä asiakirja on kalaston käyttö- ja hoitosuunnitelma. Osakkaiden yhdenvertaisuuden vuoksi ei voida osakaskuntien osakkaiden tai muutoinkaan Suomen kansalaisten kulttuureja asettaa toisiaan tärkeämpään asemaan Tenon kalatalousalueen toiminnassa.

  - Kohta (2. Alueen yleiskuvaus, sivu 5.) ”Alueen pysyvästä asukkaista suurin osa on saamelaisia” ja jäljempänä ”Valtaosa kunnan asukkaista on saamelaisia”. Nämä määritelmät eivät kuulu Tenon kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmaan. Näitä määritelmiä ei ole virallisesti vahvistettu. Hyväksyttävää on kertoa, että alueella on paljon saamelaisia tai paljon saamelaisasutusta. Muutoinkin tässä kappaleessa on epämääräisyyttä, koska siinä käsitellään vain Utsjoen kuntaa, vaikka merkittävä osa kalatalousalueesta sijaitsee Inarin kunnan alueella.

  - Kohta (3.3.1 Vesistöjen kuormitus). Vesien tilaan vaikuttavista tekijöistä on jäänyt pois porotalous. Porotaloudessa ajetaan rehua erämaa-alueelle mittavat määrät. Tunnetuissa tapauksissa rehua on levitetty tunturijärven jälle. Se on omiaan muuttamaan tunturijärven ekologiaa rehujen hajoamisen kautta ja käytäntö lisää myös porojen oleskelua ja jätöksiä jääpeitteellä. Jään sulaessa jätökset huuhtoutuvat tunturijärven veteen. Muutoinkin

PT *VHV*

valtavien poromäärien liikkuminen tunturiympäristössä lisää vesienkin kuormitusta. Porotalous tulee vähintäänkin mainita luettelossa.

- Kohta (6.1 Lohi). Viimeinen lause on puhdasta spekulatiota. Asianmukaista olisi mainita vain, ettei varsinaista syytä lohikannan vähenemiseen tiedetä. Lopusta tulee poistaa ilmastonmuutoksen vaikutuksen arvio tai sitten vähintäänkin liittää väittämään tieteelliseen dokumenttiin viittaus.
- Kohta (8.4. Tenojoen kalastus). Luvun lopussa väitetään virheellisesti, että:” Ulkopaikkakuntalaisille kiinteistön omistajille on varattu osa yleisesti myynnissä olevasta lupakiintiöstä”. Ilmaisuu on virheellinen ja vääristelevä. Tosiasiassa Tenojoen kalastussopimuksessa ulkopaikkakuntalaisille kalastusoikeudenomistajille on muodostettu oma kalastajaryhmä ja tälle kalastajaryhmälle on varattu oma erityislupakiintiö. Sopimusteknisesti Norjan kanssa tämän erityislupakiintiön koko on perusteltu siten, että sen kalastuslupien määrä on erotettu matkailukalastajien kiintiöstä. Näin erityislupakiintiö ei muuta Suomen ja Norjan välistä kalastusmäärän tasapainoa. Ilmaisuu tullee korjata oikeelliseen muotoon. Hyväksyttävä olisi esimerkiksi:” Ulkopaikkakuntalaisille kalastusoikeudellisten kiinteistöjen omistajille on varattu oma erityislupakiintiö vapa- ja viehekalastuslupia varten.”
- Kohta (8.4. Tenojoen kalastus). Ilmaisuu ”Turisti” on alatyylinen ja halventava. Tulisi käyttää virallista muotoa ”matkailija” tai ”matkailukalastaja”. Tenon kalatalousalueen, osakaskuntien ja koko Tenojokilaaksojen hyvinvoinnin sekä talouden kannalta tämä kalastajaryhmä on aivan oleellinen. Ruokkivaa kättä ei pidä purra.
- Kohta (8.5. Erityisperusteinen kalastusetuus). Toisen kappaleen lopussa väitetään, että osakastilojen määrä on kasvanut useisiin tuhansiin. Väite on harhaanjohtava. Saamme arvion mukaan tilojen lukumäärä olisi 2 100–2 300. Kaksituhatta ei ole vielä useita tuhansia. Olisi kohtuullista, että kalatalousalue tuntisi alueensa tilamäärän aivan tarkalleen. Kirjatkaa tähän kohtaan joko tarkka lukumäärä tai kehittynyt arvio, kuten noin 2 300 tilaa.
- Kohta (10 Kalastuksen ka kalaston tavoitetila). Tässä kohta 1. Perinteinen jokisaamelainen kalastuskulttuuri säilyy elinvoimaisena. Koko kohta otsikkoaan myöden on syrjivä ja kaikin tavoin Tenon kalatalousalueen viralliseen toimintaan sopimaton. Koko tämä kohta on poistettava. Tenon kalatalousalue ei voi kohdella jäsentensä osakkaita eriarvoisesti ja koko toiminnan tavoitteeksi asettaa vain osan jäsentensä osakkaiden kulttuurin säilymistä elinvoimaisena. Tämä voi olla vain järkevän toiminnan seuraus. Luvun 10. loppuun voisi kyllä kirjata esimerkiksi: ”Näillä toimilla Tenon kalatalousalueen kalastolla uskotaan olevan hyvä tulevaisuus ja alueen kalastusta voidaan ylläpitää vähintäänkin kohtuullisena. Tällöin myös saamelaisten kalastuskulttuuri säilyy elinvoimaisena.”
- Kohta (12. Vapaa- ajan...). Tässä luvussa on sekoitettu pahemman kerran vapaa-ajan kalastus ja matkailukalastus. Kun aiemmin on todettu, ettei alueella ole juurikaan enää kaupallista kalastusta, niin mitä jää jäljelle? Tämän luvun tulisi siten käsitellä kaikkea muuta kalastusta. Perinteisten pyyntimuotojen suojelemista ei voi nostaa lohikantojen

suojelemisen rinnalle. Talonkirjaan merkitty tai muutoin vesialueen omistajan kalastus sisältää kaikki kalastusmuodot, ellei mitään ole erikseen pois suljettu. Pyyntimuotoja ei voi laittaa paremmuus- tai tärkeysjärjestykseen. Matkailuyrityksillä ei ole mitään erioikeutta osakaskuntien tai valtion vesialueella eikä kalatalousalue voi vesialueen omistajien edun vastaisesti sellaista vaatia tai edes ehdottaa.

Lopuksi

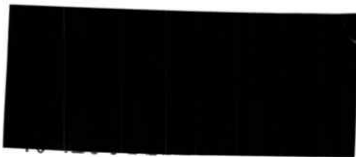
Tenon kalatalousalue on poikkeuksellinen sijaintinsa, alueen demografian sekä luontonsa puolesta. Alueen ihmiset ovat käytännössä kaikki Suomen kansalaisia, ja Suomen perustuslaki takaa kansalaisilleen yhdenvertaisen kohtelun. Tenon kalatalousalueella ei voi olla mitään perustetta syrjiä jäsentensä osakkaita tai ketään muutakaan toiminnassaan. Tältä osin esiin nostamamme asiat on erityisesti korjattava.

Tenon kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma on muilta osin varsin onnistunut ja asiapitoinen. Toivoisimme, että oikolukijaa olisi käytetty, koska suunnitelmatekstissä on lukuisia kirjoitusvirheitä. Näin merkittävän asiakirjan toivoisi olevan myös kirjoitusasultaan moitteeton ja helppolukuinen.

18.11.2021

Lauri Rintamäki

Veikko Rintamäki

us.fi

OT VAW